

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Sprendimų priėmimo psichologija Psychology of decision making	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: lekt. Tomas Maceina Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Bendrosios psichologijos katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	4 (pavasario) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	136	48	88

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
<p>Studijų dalyko tikslas - ugdyti Bendrosios kompetencijos: gebėjimą 1) rasti, analizuoti ir sisteminti informaciją iš įvairių šaltinių taikant informacines komunikacines technologijas; 2) kritiškai vertinti pirminius informacijos šaltinius; 3) dirbti savarankiškai ir grupėje; 4) raštu ir žodžiu bendrauti profesiniais klausimais profesinėje aplinkoje ir su žmonėmis, kurie nėra profesinės srities ekspertai.</p> <p>Dalykinės kompetencijos: gebėjimas 1) suprasti, moksliskai paaiškinti ir taikyti skirtingus psichologinius sprendimų priėmimą aiškinančius požiūrius analizuojant socialines kriminalinės justicijos problemas; 2) analizuoti ir kritiškai vertinti empirinių tyrimų duomenis ir skirtingus psichologinius sprendimų priėmimą aiškinančius požiūrius juos tiesiogiai siejant su kriminalinės justicijos pareigūnų darbu; 3) planuoti, organizuoti ir vykdyti su sprendimų priėmimo problemomis tiesiogiai susijusius socialinius kriminologinius tyrimus.</p>			
Programos studijų siekinio numeris	Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
1.1.	Studentas: - žinos ir gebės apibūdinti sprendimų priėmimo sampratą, ją aiškinančius požiūrius, taip pat gebės paaiškinti sprendimų priėmimo veiksnius, mechanizmus bei metodinių priemonių taikymo ypatumus tiriant sprendimų priėmimą kriminalinėje justicijoje.	Paskaitos (probleminis dėstymas) su vaizdiniu demonstravimu; savarankiškas tekstų skaitymas; užduočių sprendimas (skirtingų sprendimų priėmimo požiūrių palyginimas, kritinė analizė) ir diskusija seminarų metu.	Atsakymų į egzaminą ir koliokviumo klausimus raštu įvertinimas
2.1.	- gebės identifikuoti sprendimų priėmimo psichologijos žinių praktinio pritaikymo galimybes kriminologijoje.	Paskaitos (probleminis dėstymas) su vaizdiniu demonstravimu. Atvejų analizė seminarų metu ir diskusija.	Atsakymų į egzaminą ir koliokviumo klausimus raštu įvertinimas
3.2.	- gebės analizuoti sprendimų priėmimo dėsningumus ir juos sieti su kriminalinės justicijos pareigūnų darbu.	Perskaitytos medžiagos aptarimas.	

1.2.	- gebės kritiškai vertinti psichologinę sprendimų priėmimo literatūrą, t. y. galės argumentuotai pagrįsti pasirinktų teorinių požiūrių, ar tyrimo metodų, skirtų tyrinėti sprendimų priėmimą kriminalinėje justicijoje, privalumus ir trūkumus.	Savarankiškas tekstų skaitymas, referato pasirinkta tema ruošimas, pateikiamų tezių argumentavimas.	Referato (apie 20000 spaudos ženklų) įvertinimas.
------	---	---	---

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Bendroji sprendimų priėmimo samprata. Sprendimų priėmimo kriminalinėje justicijoje ypatumai.	4						4		Savarankiškos literatūros studijos (6 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 142-144). <i>Rekomenduojama perskaityti 3 šaltinį papildomos literatūros sąraše, p. 7-24.</i>
2. Sprendimų priėmimą aiškinantys požiūriai (1): ribotas racionalumas (Simon)	4		2				6	4	Savarankiškos literatūros studijos (1 šaltinis privalomos literatūros sąraše). Paskaitų medžiaga. <i>Rekomenduojama perskaityti 1 ir 2 šaltinius papildomos literatūros sąraše. 1 savarankiško darbo valandai skiriama apie 12-15 psl. teksto.</i>
3. Sprendimų priėmimą aiškinantys požiūriai (2): sprendimų priėmimas taikant euristicas (Kahneman, Gigerenzer ir kt.)	4		2				6	8	Savarankiškos literatūros studijos (2 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 49-81; 3 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 2-27). Paskaitų medžiaga. <i>Rekomenduojama perskaityti 3 (p. 24-54) ir 6 šaltinius papildomos literatūros sąraše.</i>
4. Sprendimų priėmimą aiškinantys požiūriai (3): ekspertų sprendimų priėmimas realiomis situacijomis (Klein, Shanteu);	4		2				6	6	Savarankiškos literatūros studijos (4 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 7-31; 89-111). Paskaitų medžiaga. <i>Rekomenduojama perskaityti 4 šaltinį papildomos literatūros</i>

										<i>sąraše. 1 savarankiško darbo valandai skiriama apie 12-15 psl. teksto.</i>	
5. Sprendimų priėmimą aiškinantys požiūriai (4): sprendimų priėmimas dvilypio informacijos apdorojimo teorijų požiūriu (Stanovich, Evans ir kt.).	4		2						6	10	Paskaitų medžiaga. Rekomenduojama perskaityti 5 šaltinį papildomos literatūros sąraše. 1 savarankiško darbo valandai skiriama apie 12-15 psl. teksto.
6. Sprendimų priėmimo veiksniai. Suvokimas (dėmesys, detalių kodavimas), subjektyvus situacijos įvertinimas (padarinių lūkesčiai, aš-efektyvumas ir kt.), emocinė būseną ir profesinė patirtis.	4		2						6	6	Paskaitų medžiaga Rekomenduojama perskaityti 7 šaltinį papildomos literatūros sąraše. 1 savarankiško darbo valandai skiriama apie 12-15 psl. teksto.
7. Sprendimų priėmimo psichologiniai mechanizmai. Požymių atpažinimas ir požymių pakeitimas, taikant euristicas.	4		2						6	8	Paskaitų medžiaga
8. Sprendimų priėmimo tyrimų metodai. Netipišų sprendimų reikalaujančių užduočių metodas, informacijos parengties metodas, minčių reiškimo žodžiu protokolas ir dvilypio proceso disociacijos metodas.	4		4						8	10	Savarankiškos literatūros studijos (5 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 107-121). Paskaitų medžiaga.
9. Referato rengimas											14
10. Pasirengimas koliokviumui											6
11. Pasirengimas egzaminui											16
Iš viso	32		16						48		88

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Referatas (apie 20000 spaudos ženklų)	30 proc.	Įteikiamas paskutinę gegužės mėn. savaitę	Studentų parengtų referatų vertinimo aspektai: 1. <u>Struktūra ir apimtis</u> (10 proc. pažymio) 2. <u>Turinys</u> (80 proc. pažymio). Turinio vertinimo kriterijai: (a) susipažinimas su moksline literatūra ir jos supratimas, informacijos patikimumo įvertinimas; (b) analizė; (c) pateiktųjų idėjų pagrindimas ir apibendrinimas; 3. <u>Mokslinis stilius ir rašymo kultūra</u> (tinkamas literatūros šaltinių citavimas ir literatūros sąrašo sudarymas) (10 proc. pažymio).
Tarpinis atsiskaitymas raštu (koliokviumas)	20 proc.	Antroje semestro dalyje	Atsakymai į klausimus (atvirus ir uždarus) raštu. Numatoma pateikti 3 atvirus klausimus (atsakymas į kiekvieną iš jų vertinamas 2 balais) ir 8 uždarus klausimus (atsakymas į kiekvieną iš jų vertinamas 0,5 balo).
Egzaminas	50 proc.	Sesijos metu	Atsakymai į klausimus raštu. Numatoma pateikti 4 atvirus klausimus (atsakymas į kiekvieną iš jų vertinamas 2,5 balo). <i>Pastaba: egzaminą laikyti leidžiama tik gavus teigiamus koliokviumo ir referato įvertinimus.</i>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
1. Simon, H. A.	1955	A behavioral model of ration	69(1)	The Quarterly Journal of

		choice		Economics
2. Gilovich, T., Griffin, D., & Kahneman, D	2002	Heuristics and biases: the psychology of intuitive judgment		Cambridge: Cambridge University Press
3. Gigerenzer, G., Hertwig, R., & Pachur, T.	2011	Heuristics: the foundations of adaptive behavior		Oxford; New York: Oxford University Press
4. Klein, G.	2001	Sources of power: how people make decisions		Cambridge; London: The MIT Press
5. Sherman, J. W., Gawronski, B., & Trope, Y.	2014	Dual-process theories of the social mind		New York; London: The Guilford Press
6. Mears, D. P., Bacon, S.	2009	Improving criminal justice through better decision making: lessons from the medical system	37	Journal of Criminal Justice
Papildoma literatūra				
1. Simon, H. A.	1956	Rational choice and the structure of the environment	63(2)	Psychological Review
2. Simon, H. A	1967	Motivational and emotional controls of cognition	74	Psychological Review
3. Endriulaitienė, A., ir Martišius, V	2007	Psichologiniai sprendimų priėmimo ypatumai		Vytauto Didžiojo universitetas
4. Kahneman, D., & Klein, G.	2009	Conditions for intuitive expertise	64(5)	American Psychologist
5. Keren, G., & Schul, Y	2009	Two is not always better than one	4(6)	Perspectives on Psychological Science
6. Kruglanski, A. W., & Gigerenzer, G.	2011	Intuitive and deliberate judgments are based on common principles	118(1)	Psychological Review
7. Walters, G. D	2015	The decision to commit crime: Rational or nonrational?	16(3)	Criminology, Criminal Justice Law & Society